
РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО ЛЕКСИКОНУ В СВІТЛІ КОНЦЕПЦІЙ Л. С. ПАЛАМАРЧУКА

Незважаючи на те, що Л. С. Паламарчук передусім відомий як видатний лексикограф-практик, на пильну увагу заслуговують і його вагомі теоретичні праці, у яких підсумовано величезний багаторічний досвід роботи українських лінгвістів над мовним матеріалом. Доробок ученого спростовує поширену думку про те, що лексикографія є виключно прикладною галуззю мовознавчої науки. Свого часу Л. С. Паламарчук не лише проаналізував і підсумував особливості мовних процесів другої половини ХХ ст., а й вельми точно передбачив, які саме тенденції домінуватимуть у розвитку лексичного складу української мови ХХІ ст. Його спостереження стосуються не лише специфіки мовного розвитку, вони чітко окреслюють шляхи й загальну динаміку якісних змін, стосовних поповнення лексикону сучасних українців, пов'язаних із соціально-політичними, економічними змінами в Україні й у світі, а також з особливостями мовної політики.

Протягом трьох останніх десятиліть лексичний склад української літературної мови зазнав деяких істотних змін, які об'єктивно вимагають лексикографічної фіксації. Такого роду зрушення мають вплинути не лише на збільшення кількості реєстрових одиниць тлумачних, перекладних і термінологічних словників української мови, тобто на їх кількісні параметри, а й на критерії відбору лексем з урахуванням зміни сфери їх ужитку й, відповідно, семантики й експресивного заряду.

Беззаперечним є той факт, що, крім мови ЗМІ і публіцистики, відчутний вплив на зміну словникового складу української мови продовжує справляти художній дискурс: подальше активне поповнення лексичного складу української мови, яке розпочалося ще в епоху НТР, набуло нових масштабів завдяки проникненню до українського прозового й поетичного лексикону величезного масиву слів іншомовного походження, загальноновживаної і вузькоспеціальної термінології з різних галузей науки [докладніше про це див, напр.: Лазебник, Ярмак 1992: 6–68]. Варто також підкреслити, що цей лексичний шар не лише впевнено закріпився в мові художньої літератури, а й остаточно визначив параметри тенденції.

Мета нашої розвідки полягає в тому, щоб на основі теоретичних постулатів Л. С. Паламарчука в динаміці простежити розвиток деяких характерних сучасних мовних тенденцій, які доцільно враховувати під час створення, перевидання, вдосконалення й коригування української лексикографічної продукції (тлумачних, термінологічних словників, словників іншомовних слів), а саме: а) проаналізувати особливості мовної номінації епохи глобалізації; б) обґрунтувати необхідність фіксації нових значень у семантичному спектрі загальноновживаних лексем; в) схарактеризувати найуживаніші семантичні різновиди термінологічної лексики, яка стала

невід’ємною складовою художнього дискурсу й потребує розширення реєстру загальнономовних тлумачних словників за рахунок загальноновживаної й вузькоспеціальної термінології.

Матеріалом для дослідження послуговував прозовий твір видатної української письменниці Ліни Костенко “Записки українського самашедшого”, який створювався протягом 2001–2010 рр. й презентує хоч і нетривалий, але промовистий із погляду лексичного розвою період розвитку української літературної мови.

Л. С. Паламарчук стверджував, що “серед різноманітних процесів і способів лексичного збагачення й оновлення словникового складу сучасних східнослов’янських мов на даному етапі їх розвитку привертає увагу мовна номінація. Безпосередньо пов’язаний із позамовною дійсністю словниковий склад мови завжди чутливий до тих змін, що відбуваються у житті творця і носія мови – народу. Саме тому різноманітні зрушення, які мають місце у трудовій та суспільній діяльності людей, найбільш виразно віддзеркалюються у лексичній системі мов” [Паламарчук 1978: 3]. Мовна номінація й нині залишається могутнім, проте далеко не єдиним, важелем розвитку й збагачення мови. Крім того, в око впадають очевидні (порівняно з епохою НТР) відмінності форм її конкретного мовного втілення, стосовні не лише кількісного, а й якісного складу. Так, наприклад, дискурс названого роману Л. Костенко рясніє новітніми лексичними запозиченнями (здебільшого з англійської мови), які автори сучасних словників не завжди беруть до уваги. Вони, однак, відомі кожному пересічному українцеві: “*Наш президент, коли зустрічається з народом, – усі його бодігарди стоять боком і обмацують очима цей народ*” [Костенко 2011: 16]; “*От тільки син у неї, якийсь Тінейджер, якийсь відчужений*” [там само: 62]; “*А тут ще ці постійні шоу, хіт паради. ... Гермеси енергетики, Меркурії торгівлі, Аполони шоу-бізнесу...*” [там само: 208]; “*... Цю ж націю вже фактично здали в історичний хоспіс*” [там само: 131]; “*І ось моє українське ноу-хау*” [там само: 160]; “*Звідусіль на нас дивляться білборди з його портретами, в народі їх називають «бігмордами»*” [там само: 347]; “*– Це ж не якийсь стереотипний секс-символ, – сказала вона...*” [там само: 318]. Безумовно, авторка навмисне вдається до нібито еkleктичного нагромадження подібних мовних засобів, аби всебічно показати духовне зубожіння сучасного суспільства: вона майстерно урізноманітнює арсенал своїх образних засобів, майже “персоніфікуючи” подібні лексеми, роблячи їх ключовими елементами типізації художніх образів і, відповідно, низки виразних стилістичних фігур: “*Гламур продає путівки, їй вже не до курортів*” [там само: 222]; “*Гламур не звертає на нього уваги, такі подобаються жінкам*” [там само: 222]; “*Інтернет втягує, так і будеш плавати у віртуалі*” [там само: 13]; “*У нас тепер – як на Дикому Заході, йде амбал, на ходу запихає за пояс пістолет*” [там само: 16]; “*Вигарцьовує московська понса*” [там само: 30], часто-густо вдається до свідомих повторів тих самих слів: “*Та ще був один бренд барикади – бренд! – бо тепер навіть барикаду можна звести до бренду...*” [там само: 327]. Письменниця дає образну характеристику українського соціуму, щедро пересипаючи дискурс іншомовними запози-

ченнями (композицитами, абрєвіатурами й словосполучєннями, подекуди вже в асимільованому вигляді): “*Олігархи, нардепи, бізнесмени, ... кримінальні авторитети, VIP-персони і поп-зірки – ось він, золотий фонд суспільства...*” [там само: 16]. Цікаво, що такі лексеми постійно перебувають у тісному сусідстві з мовними утворєннями на власне слов’янській основі або з іншомовною лексикою, пристосованою до фонетичних, словотвірних і морфологічних канонів української мови: “*Бомжі між собою миряться, не б’ються. А це з певного часу порушила їхню гармонію бомжсиха, ... теж з фіолетовим носом*” [там само: 67]; “*Головне, щоб було стьобно*” [там само: 287]. Як бачимо, запозичєння з російської *бомжі* (хоча існують і колоритні українські слова *безхатченки* й *безхатьки*), соковите слов’янське *стьобно*, вже повністю асимільоване жаргонне *понса* так само адекватно передають віяння сучасності, як і цілком “інтелектуальні” іншомовні лексичні одиниці: “*Людей зомбують, дезорієнтують, пошту й телеграф не треба захоплювати – телебачєння захопило все*” [там само: 30]; “*Зайшов Лев, інвертований на пустелю*” [там само: 222].

Л. С. Паламарчук відносив лексичну систему мови до відкритих систем, “...а це означає, що словниковий склад перебуває у стані постійного діалектного розвитку, який досить рельєфно віддзеркалюється перед нами чи то появою нових слів, ... чи то зміною значєння існуючих слів (у бік його розширєння або звужєння)” [Паламарчук 1982: 3]. Час переконливо підтвердив цю тезу українського лінгвіста. Водночас необхідно наголосити на тому, що мовна номінація, як спосіб оновлєння лексикону, останнім часом зазнала якісних змін. У цьому контексті насамперед актуалізуються реалії, котрі асимільовалися в мові в епоху глобалізації. Ось як неоднозначно коментують це явище мовознавці: “На жаль, глобалізація – явище суперечливе. Інакше кажучи – діалектичне... Проти – людський фактор, мови, культури, цивілізації. Національна самобутність, національна мова, національна культура – під загрозою поглинання, нівелювання, знищення” [Тер-Минасова 2007: 240–241]. А ось – концентрована образна характеристика цього процесу, яку дає Л. Костєнко: “*Взагалі уся ця глобалізація – новітній Вавилон*” [Костєнко 2011: 303]; “*Світ виходить у зовсім інший вимір – глобальний*” [там само: 222]. Звідси, мабуть, і той відчутний присмак гіркої іронії, якою просякнута її останній роман: адже Л. Костєнко, котра з’явилася на українській літературній сцені наприкінці 50-х років ХХ ст., заявила про себе як авторка чи не найромантичніших і найліричніших поетичних збірок тієї доби. Із часом акценти дещо змінювалися, її поезія, зокрема, не лише збагачувалася термінологічною лексикою, а й демонструвала вдосконалення прийомів використання термінів.

Аналізуючи декілька основних шляхів поповнєння мовних багатств, Л. С. Паламарчук підкрєплював: “Таким чином, можна констатувати, що лексико-семантичний розвиток мови відбувається як шляхом оновлєння лексичного складу, так і шляхом змін у значєнні слів чи принаймні зміщенєня їх семантичного навантаженєня. Більш очевидними й легше фіксованими завжди були й залишаються досі факти лексичного оновлєння...” [Паламарчук 1982: 3–4]. Про це переконливо свідчить низка характерних при-

кладів, пов'язаних із субстантивацією, з аналізованого роману Л. Костенко. Нагадаймо, що "...субстантивація протягом всієї історії була живим явищем нашої мови. Субстантивація буває повною, коли субстантивоване слово цілком переходить у розряд іменників, і частковою, коли субстантивоване слово сприймається як іменник лише в певному контексті..." [Бевзенко 1960: 138]. Авторка ретельно відстежує й нібито неупереджено "ресструє" часом сумні, а часом і кумедні реалії сьогодення: звісно, до поля її зору потрапляє й колоритний прикметник **крутий** у його новітньому значенні 'багатий'. Ця лексема, безсумнівно, вже зазнала часткової (контекстуальної) субстантивації, яка ще не зафіксована в українських лексикографічних джерелах: "*Мужчини зникають як явище. Їхнє місце посіли круті*" [Костенко 2011: 10]; "*Круті прикривають їх завсібіч*" [там само: 16]. Так, наприклад, переглянувши найавторитетніший тлумачний словник української мови, ми переконалися в тому, що він поки що не фіксує загалом розмовного (жаргонного), проте об'єктивно загальновідомого значення субстантивованого прикметника **крутий**, оскільки це поняття з'явилося порівняно нещодавно. Проте його нова семантика органічно впливає з уже наявних значень, зафіксованих у СУМі. Наведемо лише деякі з них: "**Крутий**, а, е. 1. Майже прямовисний; стрімкий; протилежне пологий, положистий; ... // *перен.* Дуже сильний, відчутний...; 2. Дуже загнутий, вигнутий, сильно закручений...; // Чітко окреслений, опуклий, рельєфний...; 3. Дуже вигнутий, не поступовий (про поворот шляху, річки тощо)... // *перен.* Несподіваний, раптовий...; // *перен.* З відчутними, помітними переходами (про мелодію)...; 4. Суворий, твердий, негіддатливий (про характер, вдачу людини й про людину з таким характером); протилежне лагідний... ◇ **Круті заходи** – суворі, рішучі дії, спрямовані проти кого-, чого-небудь...; 5. *розм.* Міцний, твердий...; 6. *перен., розм.* Дуже складний для розуміння...; 7. *перен.* Гострий, різкий, дошкульний... // Грубий, брутальний (про лайку)..." (СУМ IV: 373–374). Цікаво, що в українському розмовному й жаргонному мовленні субстантивованій іменник **крутий** продовжує видозмінюватися: так, наприклад, від нього вже утворилася похідна лексема **крутилик**.

Те саме стосується і прикметника **зелений**, який також зазнав часткової субстантивації, зокрема в значенні: 'учасник руху проти забруднення навколишнього середовища або член Партії Зелених України тощо': "*Є червоні, зелені й ніякі*" [Костенко 2011: 346]. Це значення (яке так само, як і в прикметника **крутий**) теж безпосередньо зумовлене наявними значеннями, зафіксованими в СУМі: "**Зелений**, поет. **Зелен**, а, е. 1. один з основних кольорів спектра – середній між жовтим і блакитним...; **Зелене мило**...; **Зелений чай** ...; **Зелене... будівництво**; **Зелене добриво** ...; **Зелений борщ**...; **Зелений конвеєр** ...; **Зелений корм**; **Зелена маса** ...; ...**Зелені свята** ...; **Зелений театр**...; 3. Недозрілий, недоспілий ..." (СУМ III: 553). Підкреслимо, що виникнення нових значень у лексемах **крутий** і **зелений** об'єднує й те, що останні пов'язані не лише із суспільним життям України, – вони мають принаймні східнослов'янський характер і великою мірою прив'язані до політико-економічних і духовних наслідків глобалізації.

Цікавим є питання про появу нових контекстуальних сем у деяких слів.

Мова, котра й сама є потужним фільтром, згодом або остаточно зафіксує їх, або відкине: “Котельня недобудована, “саркофаг” небезпечний” [Костенко 2011: 20]. Характерно, що Л. Костенко бере це слово в лапки, і не в останню чергу через те, що воно набуває виразного образного символічного значення. Не виключено, однак, що згодом (як наявне у свідомості українців і пов’язане саме із сумнозвісними подіями на Чорнобильській АЕС 1986 р.) наведене значення буде зафіксованим у СУМі, який наразі дає лише його загальновідоме значення: “Саркофаг, а, чол. Оздоблена труна (звичайно кам’яна), невелика гробниця, а також кам’яний надгробок у вигляді труни (перев. у давніх народів)” (СУМ ІХ: 59).

Ще наприкінці 70-х рр. ХХ ст. Л. С. Паламарчук приділяв велику увагу семантичним неологізмам. Відштовхуючись від його тогочасних спостережень, спробуймо на прикладі аналізованого ученим слова *пам’ять* “перекинути місток” до сучасності й схарактеризувати зміни в спектрі його значень: “Серед семантичних неологізмів у лексиці сучасної української мови зустрічаємо загальновідомі слова різних тематичних груп, якими здавна користуються мовці. ... Проілюструємо це конкретним прикладом. Загальноживане слово *пам’ять* донедавна сприймалося мовцями як здатність людини зберігати й відтворювати у свідомості попередні враження, згадувати щось чи когось, а з появою електронно-обчислювальних машин у цього слова появилися ще й нові значення: 1) здатність електронної машини зберігати й видавати записану інформацію...; 2) сам пристрій електронної машини для запису, зберігання й видавання інформації... Отже, семантичні новації лексеми *пам’ять* з’явилися завдяки актуальності поняття і високій частотності вживання словосполучень *пам’ять електронної машини, електронна пам’ять, обсяг пам’яті машини* тощо...” [Паламарчук 1978: 39]. Отже, свого часу дослідник зафіксував характерну семантичну новацію лексеми *пам’ять*, яка й донині не втратила своєї актуальності. Проте прозовий дискурс Л. Костенко початку ХХІ ст. фіксує характерну зміну, пов’язану не із зникненням або приглушенням розвинутого значення, а з тією обставиною, що на зміну суперсучасній тоді “електронній машині” прийшов “глобальний” *комп’ютер*: “... Їжджу на виклики, ремонтую комп’ютери по офісах і міністерствах, міняю диски, доставляю *пам’ять*” [Костенко 2011: 20]. А от поняття *електронна машина* чи *ЕОМ* вочевидь переходять до розряду анахронізмів.

Епоха глобалізації характеризується також небаченим досі сплеском хвилі не лише широковживаної, а й вузькоспеціальної термінології, яка проникла до художнього дискурсу і впевнено там “облаштувалася”. У цьому сенсі промовистим є не лише остаточне руйнування бар’єрів між двома названими групами термінів (адже не можна сказати, що, наприклад, й у другій половині ХХ ст. між ними існувала чітка межа, вона носила досить умовний характер). Ось якою була стисла характеристика цього процесу: “Здебільшого ареальний характер інтернаціональної термінології аж ніяк не означає ... непроникності ареалів. Поряд з інтернаціоналізмами, притаманними двом-трьом ареалам..., у новітню епоху стали виникати по суті світові ізоглоси, що проходять через десятки найрозвиненіших мов усіх чи

майже всіх континентів” [Акуленко 1977: 79]. Річ у тім, що на зміну термінології епохи НТР прийшла велика кількість нових термінів, які виникли внаслідок необхідності закріплення в мові реалій процесу глобалізації і за багатьма параметрами визначили обличчя епохи, відображене, зокрема, в прозовому дискурсі Л. Костенко. Як виявилось, це жодним чином не суперечить мовознавчим теоретичним засадам і вимогам до термінів. Іще академік Л. А. Булаховський писав про те, що й терміни можуть виходити за межі свого звичного вжитку: “Цілковита виразність значення і сталість уживання є обов’язковими вимогами до термінів. Втім, практично і терміни, хоч як дбають про підтримання цих їхніх властивостей, зазнають загальної долі слів – у своєму історичному житті і вони не уникають впливу тих чи інших обставин, які розхитують початкову домовленість щодо значень, які вкладаються в терміни...” [Булаховський 1955: 20]. З цією тезою співзвучні й висновки Л. О. Симоненко, яка також не розглядає терміносистему відокремлено від загального мовного розвитку: “Термінологія (сукупність термінів) існує у двох вимірах: як результат фіксації наукового пізнання (термінологічні словники) та функціонування як у контексті наукової і навчальної літератури, так і в комунікативному аспекті” [Симоненко 2001: 3]. Отже, функціонування термінології, з одного боку, цілком вписується в окреслений вище “комунікативний аспект”, оскільки весь художній дискурс спрямований на комунікацію з читачем, однак, з іншого боку, має низку істотних особливостей.

Аналізуючи *медичну термінологію* в романі Л. Костенко “Записки українського самашедшого”, насамперед зазначимо, що авторці притаманна дуже своєрідна манера її використання: потужна, динамічна, побудована на симбіозі вживання порівняно коротких речень у телеграфному стилі, пересипаних медичною термінологією, котра відображає динаміку їхньої появи в мові, з одночасною “ескалацією” експресивності: “Уже не знаєш, яка тепер найстрашніша хвороба сучасності. То вважалося, що **рак**. Потім чумою ХХ століття назвали **СНІД**. А це вже **пропасниця Ебола**, таке щось дивне...” [Костенко 2011: 21]; “Цього року від **ВІЛ-інфікованих** матерів народилися здоровими 212 дітей” [там само: 260]; “Кухаря госпіталізували з діагнозом **реактивний психоз**” [там само: 291]; “Вакцини проти цього немає. За сумою приблизних ознак назвали **атиповою пневмонією**” [там само: 264]; “Наближається Марс. Розповідається **SARS**” [там само: 283]; “У Росії був спалах **сальмонельозу**... У Казахстані випадок „**бубонної чуми**” [там само: 313].

Безумовно, медична термінологія (у тому числі й новітня: **пропасниця Ебола, атипова пневмонія, SARS** тощо) є органічним утіленням здебільшого негативних реалій, вона, мабуть, найоперативніше “вбирає” характерні ознаки глобалізованого світу. Про органічне входження медичної термінології до художнього дискурсу свідчить також і індивідуально-авторська манера подачі цієї лексики. Л. Костенко римує медичні терміни з іншими лексемами (*Марс – SARS*), надає їм стилістичного статусу своєрідних міні-віршованих вкраплень, не відмовляючись, однак, і в цьому контексті від використання типового засобу своєї поетики: коротких речень, у яких, на перший погляд, дається нібито лише скупа констатація подій, насправді

ж – їх ключовими елементами є медичні терміни (наприклад, *сальмонельоз*, *бубонна чума* тощо). Близькою до медичної термінології є біологічна термінологія, яка доповнює невітшну картину сучасності: “...*Якась проліферація банд, ніби вони розмножуються вегетативним способом*” [там само: 285]; “*Та обезуміла з горя жінка вже од вітру хитається, а вони її мордують, все беруть кров на ДНК, але не визнають потерпілою стороною*” [там само: 8]; “*Скільки було шуму, коли створили цей перший клон, а приспали тихо*” [там само: 263]; “...*Хто каже: вірус-мутант, хто убуток бактеріологічної зброї*” [там само: 263]; “*Першу таку генетично модифіковану курку буде презентовано в середу*” [там само: 19]. Крім того, медична й біологічна термінологія сучасного українського художнього дискурсу виявилася продуктивною й у словотвірному сенсі: “*У Великій Британії вже дозволено клонувати людські ембріони, так що можна буде замовити клон*” [там само: 283]; “*Ми статисти духовної пустелі. ... Продукти розпаду інтоксикують суспільство, і воно по інерції обирає й обирає тих самих*” [там само: 15]. Тому актуальною виявилася й інша теза Л. С. Паламарчука: “Показовими будуть ті словотворчі гнізда, корені яких пов’язані з неологічними одиницями, в тім числі й у галузі термінології” [Паламарчук 1982: 6].

Літературна творчість Л. Костенко нашої доби демонструє ще одну характерну рису трансформації її художнього сприйняття світу – медична термінологія й тісно пов’язані з нею екологічні поняття її поетичного дискурсу 80-х років ХХ ст. сприймалася тоді як відносні новотвори: “*Там смог навис, і сонце тяжко гріє, потік машин тісніший череди, і алігатор міста – алергія – виходить із асфальтів, як з води*” [Костенко 1980: 115]; “*Прощай, морська корова із Командорських островів! ... Десь бачили тебе. Ти вийшла із води екологічним зойком океану. Останній дивогляд морської череди! – Жив тисячу століть, а я вже не застану*” [там само: 29]. Нині ж така лексика є зазвичай невід’ємним складником образної тканини твору: “*Крім гіпотези про глобальне потепління, є ще й інша – про глобальне обледеніння*” [Костенко 2011: 259].

Зріз української літературної мови епохи глобалізації красномовно свідчить про динамічні процеси в царині мовної номінації, про розвиток нових значень у загальноновживаних лексем, а також про подальший активний “перерозподіл” у галузі вузькоспеціальної і загальноновживаної термінології. Сутність його полягає в тому, що багато вузькоспеціальних термінів упевнено перейшли до загального вжитку. Поява нових лексем – процес об’єктивний, однак перед сучасними лексикографами постає доволі серйозне завдання, пов’язане не тільки з механічною фіксацією певної кількості нових лексем у тлумачних і термінологічних словниках, а й із процесом ретельного відбору лексики, котра б збагачувала, а не засмічувала мову, і, відповідно, не призводила б до розбалансування її словникового складу. Як зазначають досвідчені українські лексикографи, “... з появою комп’ютерних технологій ... необхідні корективи не тільки до технічного боку оформлення термінологічних словників” [Полюга, Симоненко 1991: 18–19]. При цьому варто мати на увазі ще одне концептуальне зауваження Л. С. Паламарчука: “Що ж стосується шляхів, способів оновлення і збагачення лексичного запасу літературних

мов, то вони характеризуються багатоманітністю форм, що визначаються ... не тільки лінгвістичними, а й екстралінгвістичними факторами. Але той факт, що розвиток словникового складу в багатьох моментах стимулюється позамовними чинниками, аж ніяк не робить розвиток лексики незалежним від дії внутрішніх закономірностей мови” [Паламарчук 1982 : 5–6].

ЛЕКСИКОГРАФІЧНІ ПРАЦІ

СУМ III – Словник української мови: в 11-ти т. – Т. III. – К.: Наукова думка, 1972. – 744 с.

СУМ IV – Словник української мови: в 11-ти т. – Т. IV. – К.: Наукова думка, 1973. – 840 с.

СУМ IX – Словник української мови: в 11-ти т. – Т. IX. – К.: Наукова думка, 1978. – 917 с.

ЛІТЕРАТУРА

Акуленко 1977 – Акуленко В. В. Научно-техническая революция и проблема интернациональной терминологии // Научно-техническая революция и функционирование языков мира. – М.: Наука, 1977. – С. 73–84.

Бевзенко 1960 – Бевзенко С. П. Исторична морфологія української мови. – Ужгород: Закарпатське обласне видавництво, 1960. – 416 с.

Булаховський 1955 – Булаховський Л. А. Нариси з загального мовознавства. – К.: Рад. школа, 1955. – 248 с.

Костенко 2011 – Костенко Л. В. Записки українського самашедшого. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2011. – 416 с.

Костенко 1980 – Костенко Л. В. Неповторність: Вірші, поеми. – К.: Молодь, 1980. – 224 с.
Лазебник, Ярмак 1992 – Лазебник Ю. С., Ярмак В. И. Поэзия XX века: слово, текст, мир. – К.: Наукова думка, 1992. – 144 с.

Паламарчук 1982 – Паламарчук Л. С. Лексико-семантичний розвиток мови // Мовознавство. – 1982. – № 4. – С. 3–7.

Паламарчук 1978 – Паламарчук Л. С. Номінація як джерело збагачення словникового складу сучасних східнослов'янських мов. – К.: Наукова думка, 1978. – 15 с.

Паламарчук 1978 – Паламарчук Л. С. Українська радянська лексикографія (Питання історії, теорії та практики). – К.: Наукова думка, 1978. – 204 с.

Полюга, Симоненко 1991 – Полюга Л. М., Симоненко Л. О. Про укладання термінологічних словників (Деякі зведені принципи і поради). – Хмельницький, 1991. – 20 с.

Симоненко 2001 – Симоненко Л. О. Українська наукова термінологія: стан та перспективи розвитку // Українська термінологія і сучасність: Збірник наукових праць. – К: КНЕУ, 2001. – Вип. 4. – С. 3–11.

Склад і структура 1984 – Склад і структура термінологічної лексики української мови. – К.: Наукова думка, 1984. – 194 с.

Тер-Минасова 2007 – Тер-Минасова С. Г. Война и мир языков и культур: вопросы теории и практики. – М.: АСТ: Астрель; Хранитель, 2007. – 274 с.

Veronika Yarmak

EVOLUTION OF UKRAINIAN LEXICON IN THE LIGHT OF L. S. PALAMARCHUK'S CONCEPTION

The article deals with Professor L. S. Palamarchuk's important theoretic postulates regarding lingual nomination, a big number of words borrowed from other languages, development of commonly used words' new meanings, functioning of terminological lexicon projected upon a comprehension of linguistic and stylistic peculiarities of Ukrainian prosaic discourse in the period of globalization.